

Juan Domingo Astarloa Laka Betiondo
Ermua, Bizkaia (1933-2015)

Aurkibidea

Biografia

Markinan jaio zen 1933an, baina, 2 urte zituela, Ermuko Ongarai auzoko "Betiondo" baserrira joan zen familia bizitzera.

Zintak

ERM-163

- **Proiektua:** Ermua eta Eitzako euskara
- **Elkarrizketatzailea(k):** Aranberri Odriozola, Fernando
- **Data:** 1994-10-27
- **Iraupena:** 63 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne
- **Emalea:** Aranberri Odriozola, Fernando

Pasarteak

1. Berorika hizketan

- **Erref:** ERM-163/001
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:00:00. **Bukatu:** 00:00:55
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak » Berorika
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Berorika zela hitz egiten zuten antzezten du. Alkatearekin hika aritzen da.</p>

2. Betiondo eta inguruak

- **Erref:** ERM-163/004
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:02:56. **Bukatu:** 00:05:09
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Markinan jaioa da. 1935ean urte birekin heldu zen Ermura. Betiondo herritik urrun zegoen baina gero ia herritik bertan geratu zen. Inguruan lautadak zeudela dio.

3. Betiondo baserriaren izenaren jatorria

- **Erref:** ERM-163/005
- **Iraupena:** 0:03:31. **Hasi:** 00:05:09. **Bukatu:** 00:08:40
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Baserrria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua

Laburpena:

Betiondo izenaren jatorria azaltzen du. Manuel Asensio Arrietak eskatu omen zion markesari bertan etxea egiteko, han beti ondo biziko litzatekeela esanez.

4. Betiondora Ongaraitik zehar

- **Erref:** ERM-163/007
- **Iraupena:** 0:02:31. **Hasi:** 00:11:37. **Bukatu:** 00:14:08
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

Laburpena:

Betiondotik Ermura Ongarai baserritik zehar joaten zen. Ongarai konbentua

izana zen. Handik Errebalera eta Ermura joaten omen zen. Gurdiak bide zaharretan apurtu egiten ziren. Lehengo bide zaharraren ondotik doa errepidea.

5. Esnea astoz etxez etxe

- **Erref:** ERM-163/008
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:14:08. **Bukatu:** 00:15:52
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Esnearen eskabide handia izan zen garai batean. Astoz eramaten zuten lehen eta etxe berriak egin zituztenean, bezero berriak sortu zitzaizkien.

6. Errekazabaletako eta San Pelaixoko ura

- **Erref:** ERM-163/009
- **Iraupena:** 0:03:39. **Hasi:** 00:15:52. **Bukatu:** 00:19:31
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Betiondon teilatuko ura batzen zuten. Iturburu txiki bat zeukaten eta ondoren, 1969an, Errekazabaletako ura bideratu zuten etxerako. Ondoren, San Pelaixoko ura jarri zuten Betiondora. San Pelaixoko ura sendagarria zela entzun izan du.

7. Idi-probak eta ahari jokoak

- **Erref:** ERM-163/010
- **Iraupena:** 0:03:29. **Hasi:** 00:19:31. **Bukatu:** 00:23:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Ermuko jaiak Santiagoak izan dira beti. San Inazioaren ondorengo domeka gonbidatuen eguna izaten zen; idi-probak eta apustuak izaten ziren. Idi-probak eta ahari jokoak izaten ziren Ermuan gehien egiten zirenak. Zeintzuk ziren onenak kontatzen du.

8. Desafioak eta apustuak

- **Erref:** ERM-163/012
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:24:00. **Bukatu:** 00:27:34
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Umetan basoan ibiltzen ziren perretxikoak batzen. Igandeetan zinemara joaten ziren. Desafioak egiten zituzten tarteka. Batzuk kontatzen ditu.

9. Zaldi lasterketa

- **Erref:** ERM-163/013
- **Iraupena:** 0:01:38. **Hasi:** 00:27:34. **Bukatu:** 00:29:12
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Kirola » Herri-kirolak

Laburpena:

Ermuan zaldi lasterketa egin zutenekoa kontatzen du.

10. Erreka eta zubiak

- **Erref:** ERM-163/018
- **Iraupena:** 0:01:29. **Hasi:** 00:35:21. **Bukatu:** 00:36:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekek eta uretako jolasak

Laburpena:

Errekak garbi egoten ziren. Ermuan hiru zubi zeuden; non zeuden zehazten du. Paperezko ontziak egiten zituzten.

11. Enadienaka jolasa

- **Erref:** ERM-163/019
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 00:36:50. **Bukatu:** 00:38:24
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Enadienaka jolasa azaltzen du. Non jolasten zuten kontatzen du.

12. Eskolan ogia etxerako

- **Erref:** ERM-163/020
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:38:24. **Bukatu:** 00:41:00
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Plazako eskolan neskak eta mutilak bereizita egoten ziren. Eskola hartatik beste batera pasatu zen. Eskolan ogia ematen zieten gerra ostean eta bandera eseki behar izaten zuten. Irakasleak erdaldunak izaten ziren.

13. Urteberri egunean Urkora

- **Erref:** ERM-163/023
- **Iraupena:** 0:01:45. **Hasi:** 00:44:13. **Bukatu:** 00:45:58
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Mendia eta hondartza » Mendizaletasuna
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Urteberri egunean Urkora joateko ohitura zeukaten. Eibarko kirol elkarteak antolatzen zuen. Indalecio Ojangurennek mendian ateratako argazki bat badauka etxean.

14. Azeriak eta hegaztiak

- **Erref:** ERM-163/025
- **Iraupena:** 0:04:10. **Hasi:** 00:47:01. **Bukatu:** 00:51:11
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Natura » Fauna » Hegaztiak
- Natura » Fauna » Basoko animaliak

Laburpena:

Azeriak hil izan ditu eskopetarekin, baina asko omen daude. Ez dute kalterik egiten etxean. Ehizan lehen hegaberak, birigarroak, durdulak eta beste harrapatzen zituzten. Basurderik ez du ezagutu inguruetan.

15. Gaua lotarako

- **Erref:** ERM-163/027
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:53:29. **Bukatu:** 00:56:14
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Lanbideak » Udal langileak
- Lanbideak » Polizia

Laburpena:

Mikeleteak, zeladoreak, serenoa... egoten ziren. Gaua lotarako izaten zela dio, inor ez zela kalean ibiltzen. Jaietan ere, ordu batean isiltasuna egin behar izaten zen, derrigorrean. Musika bandak jotzen zuen jaietan.

16. Musika banda, buruhandiak eta erraldoiak jaietan

- **Erref:** ERM-163/028
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:56:14. **Bukatu:** 00:57:57
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak

Laburpena:

Musika bandarekin kalejira egiten zuten. Buruhandiak eta erraldoiak ibiltzen ziren jaietan. Komedianteak ere ibiltzen ziren.

17. Argindarra falta zenean

- **Erref:** ERM-163/029
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:57:57. **Bukatu:** 00:59:23
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Argindarra eta ura

Laburpena:

Argindarra beti ezagutu izan du. Sarri falta izaten zen, haizeagatik edo. Kandeladun farolak eta linternak erabiltzen zituzten.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-16

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com